

litin kunta / tekninen toimisto

Viite: Lausuntopyyntö 15.10.2025

Asia: litti Kausala asemakaavan muutos ja laajennus Ravilinnan etumaaston alueella luonnosvaihe

litin kunta on käynnistänyt asemakaavan muutos- ja laajennushakkeen Kausalassa. Suunnittelualue on kooltaan noin 2,4 ha ja rajoittuu etelässä Hämeentiehen / Kymmentiehen, idässä jäähalliin, päiväkotiin ja pientalotontteihin ja pohjoisessa ja lännessä Ravilinnan alueeseen.

Asemakaavoitettavan alueen raja-
aus on tarkistettu luonnosvaiheessa ja se on kaksiosainen, käsittäen tulevan yhteiskoulun alueen lähiympäristöineen sekä koulutoimintaa palvelevan pysäköintialueen paloaseman itäpuolella. litin Kausalassa Ravilinnan asemakaavamuutoksen ja laajennuksen tavoitteena on sijoittaa Ravilinnan etumaaston alueelle yhteiskoulu liikennealueineen liikenneturvallisuus ja Ravilinnan kulttuuriympäristö huomioiden. Lisäksi tavoitteena on alueen kävelyn ja pyöräilyn ja muun kestävä
n kehityksen edistäminen.

Lahden museot / Päijät-hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 6.10.2025 päivätystä asemakaavan luonnosaineistosta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Museo on aiemmassa lausunnossaan (16.4.2025) todennut, että Ravilinnan pohjois- ja itäpuolen alueet olisi syytä tarkistaa muinaisjäännösten osalta. Kaavaluonnoksessa rajatut alueet ovat kuitenkin alueen eteläosassa, jossa on paljon rakennettua ympäristöä ja arkeologisen kulttuuriperinnön suhteen vähemmän potentiaalista maastoa. Museolla ei ole tältä osin huomautettavaa kaavaluonnokseen.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Asemakaavan muutosalueella sijaitseva Pauli Korhosen 1940-luvulla suunnittelema Ravilinna on alueen avainkohde, joka on ollut ravitoiminnassa vuodesta 1924 saakka. Rakennusta on laajennettu vuonna 1984 arkkitehti Lauri Soirasen suunnittelema
lla liikuntahallilla. Ravilinna on Kausala Keskusta -osa-alueen asemakaavan muutoksessa (2013) merkitty suojelumerkinnällä sr. Kaavamääräyksen mukaan kyseessä on *historiallisesti arvokas ja kyläkuvan säilymisen kannalta tärkeä rakennus. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksen ulkonäön ominaispiirteet tulee säilyttää. Ennallistavat toimenpiteet ovat sallittuja. Muutoksista on neuvoteltava maakuntamuseon (nyk. alueellinen vastuumuseo) kanssa.*

Kaava-alueen läheisyydessä sijaitseva A.I. Korhosen 1930-luvulla suunnittelema suojeltu Kausalan koulu sekä Ravilinna ja näiden väliin jäävä erillispientalojen alue kuuluvat Kausalassa maakunnallisesti

arvokkaaseen rakennetun kulttuuriympäristön alueeseen (MARY 2024) ja ovat yleiskaavassa varustettu sr-merkinnällä.

Ravilinnan sr-suojelumerkintä sekä yleiskaavan suojelumerkinnot sekä alueelta laaditut kulttuuriympäristön selvitykset on asianmukaisesti käsitelty kaavaselostuksessa. Ravilinna on luonnosvaiheen kaava-alueen rajauksessa rajattu asemakaavan muutosalueen ulkopuolelle.

14.5.2025 päivätyssä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta antamassaan lausunnossa museo edellytti, että *kaavatyön yhteydessä on tarpeen arvioida laadittujen selvitysten riittävyys ja ajantasaisuus sekä mahdollisen lisäselvityksen tai rakennusinventoinnin tarve. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle alueelle aiottu uudisrakentaminen edellyttää alueen arvojen kokonaisvaltaista tarkastelua sekä vaikutusten arviointia. Rakentamisen laadulle tulee asettaa vaatimuksia sen ympäristöön soveltumiseksi sekä tuottaa riittävästi visualisointimateriaalia kaavatyön tueksi.* Vaikutusten arviointi asemakaavaselostuksessa on museon vaatimusten mukaan täydennetty. Museo pitää hyvänä asiana kerrosten lukumäärän rajaamista kahteen, mutta kehottaa edelleen tutkimaan arkkitehtuurin laatuvaatimusten saavuttamista sekä asianmukaisten visualisointimateriaalien laatimista ehdotusvaiheeseen. Viitesuunnitelman havainnekuvat sekä yleisarkkitehtuurin laatu ovat huomattavasti hankesuunnitelmaa korkeatasoisempia. Museo kehottaa hanketyön yhteydessä laatimaan viimeistelyjä havainnekuvia, josta käy massoitellun lisäksi ilmi myös suunniteltu aukotus, katokset, syvennykset ja materiaalit sekä tavoittelemaan rakennuksen massoitellussa ja katon muodossa harmonista ja yhtenäistä, arvoalueeseen soveltuvaa laadukasta ilmettä. Uudisrakennuksen laatuvaatimukset ja soveltuminen ympäristöön tulee käsitellä asemakaavaselostuksessa havainnekuvien kera.

Asemakaava-alueelle sijoittuu kivinen muistomerkki. Mikäli koulurakennuksen toteuttaminen edellyttää muistomerkin siirtoa, tulee asiasta olla yhteydessä Lahden museoiden / Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon alueellisen taidemuseotyön ja julkisen taiteen vastuumuseotutkijaan. Museo kehottaa myös tutkimaan julkisen taiteen/prosenttiperiaatteen mahdollisuudet hankkeen yhteydessä.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö

Liisa Koskelainen

arkeologi

Anssi Malinen

rakennustutkija

Sanni Hujanen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus